

zaaknummer 2013 W 1071

3 december 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. C. de Jongh, advocaat te Leiden,

tegen:

(wijlen) [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van Fraters CMM.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 17 september 2013. Op 9 oktober 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Algemeen Overste van de Congregatie van Fraters CMM. Op 19 november 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote mevrouw [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. C. de Jongh. Namens de Congregatie is verschenen [naam], Algemeen Overste van de Congregatie van Fraters CMM.

2. De klacht

2.1. Op negenjarige leeftijd werd klager naar het internaat aan [adres] te [plaats] gestuurd. De ouders van klager hadden beiden een eigen zaak en geen tijd voor klager. Klager verbleef één jaar op het internaat.

Binnen het internaat sliepen de jongens op een open slaapzaal. Alleen de broeders hadden een eigen kamer/chambrette. Al direct na aankomst in het internaat werd klager ongeveer een keer per week door aangeklaagde uit zijn bed gehaald en meegenomen naar diens chambrette om te controleren of hij in zijn broek had geplast. Klager moest dan zijn broek laten zakken. Aangeklaagde controleerde eerst de onderbroek van klager. Daarna ging hij verder met het betasten van het geslachtsdeel van klager. Tegelijkertijd ging aangeklaagde met zijn andere hand in zijn eigen broek. Klager kan zich niet herinneren of aangeklaagde zichzelf dan

bevredigde of een orgasme kreeg. Klager was nog te jong om daarvan enige notie te kunnen hebben. Nadat deze 'inspectie' voorbij was, werd klager stevast in een koud bad gezet.

Ondanks het feit dat klager te jong was om enig besef van seksualiteit te hebben, voelde hij wel dat het niet in de haak was wat aangeklaagde deed. Wanneer hij door aangeklaagde werd misbruikt, voelde klager zich nietig, vernederd en schaamde hij zich.

Het gehele jaar dat klager op het internaat verbleef werd hij wekelijks door aangeklaagde uit zijn bed gehaald en betast, zoals hiervoor omschreven.

Klager heeft aan zijn ouders verteld wat aangeklaagde met hem deed. Dit werd echter door zijn ouders weggewuifd met de woorden dat fraters zoiets niet deden.

2.2. Voordat klager naar het internaat ging, plaste hij nooit in bed. Door het misbruik begon hij dit wel te doen. Klager wist namelijk dat hij door aangeklaagde uit bed gehaald zou worden, maar op welk moment was nooit duidelijk. De spanning die klager hierdoor elke avond voelde, heeft ertoe geleid dat klager in zijn bed begon te plassen, aldus klager. Klager heeft tot zijn negentiende in bed geplast.

Mede omdat de ouders van klager het misbruik ontkenden, is de band die klager met hen heeft slecht.

Klager heeft een laag zelfbeeld ontwikkeld en kan niet tegen gezagsverhoudingen. Ook kampt klager al zijn hele leven met depressies en is hij alcoholverslaafd geweest. Er gaat geen week voorbij waarin klager niet aan het misbruik door aangeklaagde denkt. Het gezinsleven van klager heeft erg te lijden onder de depressies van klager. Onlangs heeft klager een suïcidepoging gedaan. Momenteel slikt hij medicatie en volgt hij therapieën. Ook staat hij op de wachtlijst voor EMDR-therapie.

2.3. Klager wenst dat erkend wordt wat aangeklaagde hem heeft aangedaan en dat daar excuses voor worden gemaakt. Voorts wenst klager bij te dragen aan het in beeld brengen van de omvang van het seksueel misbruik binnen de R.-K. Kerk in Nederland.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Algemeen Overste heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat onderzoek is verricht in de archieven van de Congregatie. Hierin zijn geen aanwijzingen gevonden die duiden op seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Evenmin zijn nog in leven zijnde medebroeders bekend met seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Wel staat vast dat aangeklaagde van [jaar] tot [jaar] leider is geweest van het internaat aan [adres] te [plaats].

De Algemeen Overste heeft duidelijk gemaakt niet te twijfelen aan de inhoud van de klacht van klager. Inmiddels is een aantal klachten tegen aangeklaagde door de Klachtencommissie gegrond verklaard, welke gegrond verklaarde klachten ter ondersteuning van de klacht van klager kunnen dienen.

Ter zitting heeft de Algemeen Overste namens de Congregatie spijt betuigd en excuses aangeboden voor hetgeen aangeklaagde klager heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 48 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Gedurende een jaar werd klager door aangeklaagde één keer per week uit zijn bed gehaald onder het voorwendsel dat gecontroleerd moest worden of klager in zijn broek had geplast. Tijdens deze zogenoemde controles betastte aangeklaagde het blote geslachtsdeel van klager, terwijl hij met zijn andere hand in zijn eigen broek ging.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door een viertal reeds gegrond verklaarde klachten jegens aangeklaagde, bij de Klachtencommissie bekend onder de nummers 2010T183, 2012T691, 2012T806 en 2013W1025(1) en (2). Hoewel het in deze klachten genoemde seksueel misbruik qua plaats en handelingen niet telkens geheel hetzelfde is als hetgeen klager is overkomen, zitten hierin naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende aspecten die steun geven aan de aannemelijkheid van de klacht van klager.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 9 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van Fraters CMM de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 3 december 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven pr en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.